Trafikförvaltningen
Trafikavdelningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-10-12

Ärende
TN 2026-0735

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Handläggare
Johan Nordenblank
johan.nordenblank@sl.se

Trafiknämnden
2026-11-24

Beslut om inriktning för arbete med trafikförändringar i SL- och WÅAB-trafiken 2027/2028 (T28)

Förslag till beslut

Trafiknämnden beslutar följande.

- Trafikförvaltningen uppdras att arbeta med trafikförändringar i SL- och WÅAB-trafiken 2027/2028 (T28) i linje med den inriktning som beskrivs i detta tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

Arbetet med att planera och genomföra trafikförändringar i SL- och WÅAB-trafiken sker inom trafikförvaltningens trafikförändringsprocess. I detta inriktningsbeslut beslutar trafiknämnden om inriktningen för arbetet med de trafikförändringar som träder i kraft från och med tidtabellsskiftet i december 2027 (T28).

Inriktningen för T28 är att utveckla kollektivtrafiken i syfte att öka attraktiviteten och resandet, stärka tvärförbindelser och trafikförsörjningen i växande områden samt omhänderta prioriterade uppdrag från tidigare beslut och budget. Arbetet ska även beakta de behov och utvecklingsområden som framkommit i de sektorsvisa politiska samråden med länets kommuner.

Bakgrund

Arbetet med trafikförändringar sker inom trafikförvaltningens trafikförändringsprocess, inom vilken förslag till trafikförändringar remitteras till kommuner och funktionshindersorganisationer i den årliga trafikförändringsremissen.

Trafiknämnden gavs i budget för 2023 för Region Stockholm (RS 2022–0123) i uppdrag att genomföra en översyn av trafikförändringsprocessen för att öka transparensen och den demokratiska insynen. Införandet av ett inriktningsbeslut gjordes i samband med trafikförändringsprocessen inför 2024/2025 (T25). Syftet med inriktningsbeslutet är att inom trafikförändringsprocessen fastställa inriktningen för kommande trafikförändringar utifrån givna budgetramar, uppdrag samt mål i budget och andra styrande dokument.

Förvaltningens förslag och motivering
Trafikförvaltningen har inlett arbetet med trafikförändringar inför 2027/2028 (T28). Arbetet utgår från regionens styrande dokument, däribland det regionala trafikförsörjningsprogrammet, Kollektivtrafikplan 2050 och trafikförvaltningens Riktlinjer för trafikplanering (RiPlan), som stödjer arbetet med att uppnå målen i trafikförsörjningsprogrammet. Därutöver kommer mål, uppdrag och prioriteringar som regionfullmäktige beslutar om i budget för 2027 med planåren 2028-2029 att beaktas.

Inom ramen för översynen av trafikförändringsprocessen infördes, utöver inriktningsbeslutet, sektorsvisa politiska samråd under hösten 2025. Samråden samlar politiska representanter från kommunerna och regionen för dialog om den övergripande utvecklingen av kollektivtrafiken inom respektive sektor. Fokus ligger på behov och förutsättningar för trafikförändringar på cirka två års sikt och längre. Samråden bidrar till ett mer strategiskt och målstyrt arbete med utvecklingen av trafikutbudet. De synpunkter och behov som framkommit har beaktats vid framtagandet av detta inriktningsbeslut.

Förslagen till trafikförändringar tas fram i samarbete med trafikutövarna och bygger bland annat på kommunala bebyggelseplaner, resandestatistik samt deltagande från kommunerna inom ramen för trafikförvaltningens kommundialog.

Kollektivtrafiken är till sin natur ett trögrörligt system i vilket förändringar är beroende av förutsättningar i form av exempelvis infrastruktur, villkor i trafikavtal eller tillgång till fordon och personal. I många fall kan därför förslag som identifierats inom processen behöva längre tid för genomförande än det dryga år som löper mellan inriktningsbeslut och tidtabellsskifte.

Övergripande inriktning inför T28
Inriktningen för arbetet med trafikförändringar inför T28 kan på en övergripande nivå sammanfattas med syfte att:

- bidra till att nå uppsatta mål genom utveckling av kollektivtrafiken i syfte att öka attraktiviteten och därmed attrahera fler resenärer
- bidra till de långsiktiga mål som beskrivs i trafikförsörjningsprogrammet
- identifiera åtgärder som ska möta resenärernas behov av resande till vardags och på fritiden
- beakta trafikförsörjningen av större arbetsplatsområden i länet med kollektivtrafik
- justeringar av och inom trafikutbudet i syfte att förstärka och fortsatt utveckla en tillgänglig, pålitlig och trygg kollektivtrafik inom och mellan kommuner, mellan lokala knutpunkter samtidigt som tvärförbindelser stärks
- utveckla kollektivtrafiken, exempelvis med nya linjer och utökad trafik, i stråk där det finns potential för överflyttning från bilresor till kollektivtrafiken, med syfte att öka kollektivtrafikens marknadsandel

Behov och inriktning i regionbudget med planår samt genomföra beslutade uppdrag
Budgetprocessen för 2027 har förskjutits med anledning av det regionala valet. I trafiknämndens underlag till regionbudget 2027 lyfts ett antal prioriterade områden för att nå de långsiktiga målen om att utveckla kollektivtrafiken utifrån invånarnas och regionens behov inom givna ekonomiska ramar. Arbetet ska samtidigt bidra till ett mer hållbart och attraktivt resande genom att bredda och komplettera kollektivtrafikens erbjudande med nya mobilitetslösningar.

- Förbereda för mottagandet av ny kollektivtrafikinfrastruktur. Trafikutbudet i anslutning till exempelvis den nya tunnelbanan ska anpassas till de nya resmöjligheter som skapas.
- Stärka kollektivtrafikens konkurrenskraft genom god trafikförsörjning, hög turtäthet och effektiva linjedragningar i områden där bilinnehavet är lågt och beroendet av kollektivtrafik är stort.
- Skapa en attraktiv kollektivtrafik genom ett välanpassat trafikutbud med tydliga och användarvänliga lösningar.

I inriktningen för T28 ingår även att bidra till genomförandet av tidigare beslutade uppdrag från trafiknämnden samt eventuellt kommande uppdrag i budget 2027. Detta omfattar bland annat:

- Utifrån Fördjupad utredning nattrafik för Stockholms län (TN 2024–0201) identifiera anpassningar och förbättringar av befintligt linjenät och turutbud inom nattrafiken samt i övrigt beakta de behov av fortsatt utvecklingsarbete som identifierats i utredningen. När utredningen behandlades av trafiknämnden i juni 2025 beslutade nämnden även om ytterligare uppdrag; bland annat att stärka nattbusstrafiken i hela länet för att säkerställa god geografisk täckning och samordning med utgångspunkt från Stockholm City, samt att förvaltningen ska återkomma till nämnden med förslag till lösning i god tid före tidtabellsskiftet 2027.
- Utöka dynamisk trafik till fler lämpliga områden i länet.
- Säkerställa ökad samordning mellan båt- och busstrafik.
- Beakta resultaten av utvärderingen av det tidigare uppdraget att införa ett pilotprojekt med nattpendeltågstrafik.

Inriktning utifrån sektorsvisa samråd
I de sektorsvisa samråden på politisk nivå som genomfördes under hösten framkom vissa länsövergripande behov avseende trafikutveckling som även kommer att ingå i inriktningen inför T28. Bland de frågor som lyftes fram återfinns bland annat:

- Beakta möjligheterna att stärka tvärförbindelser inom länet, särskilt där kollektivtrafiken i dag är bristfällig eller där efterfrågan från kommunerna är stor.
- Stärka kollektivtrafikförsörjningen till Arlanda flygplats från de nordvästra och nordöstra kommunerna för att stärka flygplatsområdets attraktivitet som arbetsplatsområde.
- Beakta behovet av att kollektivtrafik finns på plats redan innan inflyttning i nya bebyggelse- och utvecklingsområden.
- Aktivt utöka dynamisk trafik i länets olika delar utifrån identifierade behov, lokala önskemål och möjligheten att stärka kollektivtrafikens marknadsandel.

De trafikförändringar som genomförts i samband med de senaste årens tidtabellsskiften har varit omfattande och behöver fortsatt följas upp, särskilt i områden där resandet har minskat. Även genomförda eller planerade framkomlighetsåtgärder samt andra förändringar som påverkar trafikens förutsättningar behöver följas och utvärderas. Trafikförvaltningen kommer

därför att följa upp trafikförändringar, framkomlighetsåtgärder och resandeutvecklingen i syfte att identifiera behov av eventuella anpassningar av trafikutbudet.

Fortsatt arbete
En bruttolista med förslag till trafikförändringar remitteras i februari 2027 genom trafikförändringsremissen för trafikförändringar i SL- och WÅAB-trafiken 2027/2028 (T28). Trafikförvaltningen kommer att beakta inkomna remissvar innan beslut om trafikbeställningar fattas. Återkoppling om beslutade trafikförändringar lämnas i samband med trafikbeställningarna.

De flesta trafikförändringar träder därefter i kraft i samband med tidtabellsskiftet i december 2027.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser jämfört med nuläget. Beslut om och beställning av trafikförändringar sker i ett senare skede inom då fastställt budgetutrymme.

Riskbedömning
Beslutet bedöms inte medföra några väsentliga risker att hantera jämfört med nuläget.

Säkerhetskonsekvenser
Beslutet bedöms inte medföra några säkerhetskonsekvenser jämfört med nuläget.

Konsekvenser för miljön
Beslutet bedöms inte medföra några konsekvenser för miljön jämfört med nuläget.

Sociala konsekvenser
Beslutet bedöms inte medföra några sociala konsekvenser jämfört med nuläget.

Funktionsrättsbeskrivning
Beslutet bedöms inte medföra några konsekvenser för personer med funktionsnedsättning jämfört med nuläget.

Beslutsunderlag
- Förvaltningschefens tjänsteutlåtande

Trafikförvaltningen
Trafikavdelningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-10-12

Ärende
TN 2026-0735

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Skickas till
-

Erik Norling
Förvaltningschef

Johan Nordenblank
Avdelningschef
trafikavdelningen